

PEMÉ PUTO

Motýlí efekt

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

www.elist.sk

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

NEMÉ PUTO

Motýlí efekt

2. diel série

Autor: © Zdenka Wenzlová Švábeková
Korektúra: Julien Dan
Obálka: © Zuzi Maat
Vydavateľstvo: © Elist, Liptovský Mikuláš
Tlač: Finidr, Český Tešín
Rok vydania: 2025, prvé vydanie

Báseň: © Julien Dan: Môj obraz o tebe (str. 338)

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-565-3

Venujem ti príbeh, nádej v ňom rastie,
hoci čas odmieta dielčiu minulosť.
Na jeho stránkach nájdeš svoje šťastie
a domov, v ktorom nebudeš iba hosť.

S láskou, autorka

Prológ

Pôvodne mala táto práca predstavovať jeden uzavretý príbeh, no osud Kristíny sa zamotal takým fascinujúcim spôsobom, že sa nedalo nepridať ďalšie kapitoly jej života a prinesť na svet druhý diel.

V prvej časti sme sa zoznámili s Kristínou, čiže Kristy, pätnásťročnou dievčinou, ktorej svet by mal byť plný radosti a sľubnej budúcnosti. Namiesto toho sa však stretáva s neustálymi ranami osudu.

Jej sestra Elenka sa stáva obeťou ohavného činu a Kristína sa musí postaviť do role ochrankyne. V ťažkých chvíľach hľadá útočisko u starkej a tety Milady, ktoré jej ponúkajú pomoc a oporu v neľahkých časoch. Medzitým mama Anna trávi dni v nemocnici, kde privádza na svet svoje tretie dieťa, Elišku.

Elenkin zdravotný stav si vyžaduje ošetrovanie a sústavnú starostlivosť. Kristína sa v jeden osudný deň stretne zoči voči smrti, keď nájde svojich rodičov bez známkov života. Ich tragický koniec polícia uzavrie v rýchlej sekvencii udalostí. Stáva sa sirotou, ktorá musí na pleciah niesť zodpovednosť za svoje dve sestry. Našťastie je tu teta Milada, oddaná a silná žena, ktorá sa rozhodne stať pri nej.

Až po rokoch prichádza Kristína na pravdu o skutočných okolnostiach smrti svojich rodičov. S pocitom spravodlivosti sa rozhodne pre kariéru advokátky, aby chránila tých, ktorí boli nespravodlivo obvinení.

Na maturitnom večierku jej stojí po boku otcova sestra Kvetka a jej manžel Michal. Kristína čelí neustálemu dvoreniu spolužiaka Marcela, ktorý jej srdce nadchýna a zanecháva v ňom stopy lásky.

Michal a Kvetka sa rozhodnú poskytnúť Elenke potrebnú

starostlivosť a vezmú ju k sebe do Bratislavy, čím Kristíne uľahčia život v komplikovanej situácii.

Kristína nakoniec podľahne Marcelovmu čaru, ale ich láskyplný vzťah sa ocitá pod tlakom.

Nebol by to osud, keby ich nepodroboval ďalšej a ďalšej skúške. Jedno ráno, keď Marcel odchádza od nej, jeho auto skríži cestu auto nezodpovedného vodiča. Zrážka má pre Marcela fatálne následky. Kristína je postavená pred ďalšiu náročnú skúšku.

Šanca na život

Sedela som pri stole a listovala v starých fotografiách, keď zazvonil telefón. Zdvihla som a v okamihu počula Michalov hlas.

„Dobrý deň, Kristínka, tu je Michal.“

„Ahoj, chystala som sa volať. Ako je s Kvetkou?“

„Je na dobrej ceste a už doma. Práve volám kvôli Elenke. Musím ísť po ňu, začína jej škola a liečebný režim. Prídem, ale iba na otočku, ako minule. Nechcem nechať Kvetku v noci samú.“

Zamyslela som sa nad situáciou.

„Myslíš si, že Elenku zvládneš, keď je Kvetka chorá? Je to obrovská záťaž pre muža.“

Michal bol však odhodlaný.

„Kristínka, neboj sa, poradím si. Elenka potrebuje jednak školu a ty budeš mať doma aj prváčku.“

„Dobre, ak si trúfaš. Elenka bola v pohode na dovolenke, aj vo vzťahu k iným zvláda veci. Pravdou je, že som ešte nemala iné povinnosti.“

„Dobre, sme dohodnutí. Prídem v sobotu. Zbaľ mi ju, prosím.“

„Nemôžeš mi dať na chvíľu Kvetku k telefónu?“

„Jasné, aj keď je ešte v takom stave, že nechce rozprávať s nikým. Ale dám ti ju a my sme dohodnutí. Ahoj.“

Čakala som, kým sa Kvetka ozve. Po chvíli zaznel jej slabý hlas: „Ahoj, Kristínka.“

„Ahoj, Kvetka. Ako sa cítiš?“ opýtala som sa jej.

„Situácia je, nazvala by som ju, dramatická. Nikdy nehovor nikdy, tak sa vraví. Roky som bola zdravá a odrazu to začalo takou banalitou. Pevne verím, že bude dobre.“

„Som rada, že veríš v svoju silu a nevzdávaš to. Držíme ti palce.“

„Aká bola Elenka? Dalo sa s ňou?“ zaujímala sa Kvetka.

„Skoro sme ani nevedeli, že ju máme,“ odpovedala som. „Je dobré, že mala Elišku, zahrali sa. Zdá sa mi, že Elenka pokročila. Dlhšie jej trvá naštartovať svoju hlavičku, ale potom to ide.“

„Teším sa tomu. Vieš, pri jej diagnóze nikto nevie,“ povzdychla si Kvetka. „Asi by sme mali popremýšľať, čo s domom. Mal by sa predať, Kristínka. Michal mi povedal, že chátka aj záhrada. Zastavila ho suseda, že jej burina prerastá až na pozemok. Dal jej peniaze aj kľúč od brány, aby jej muž pokosil.“

„Kvetka, nemôžeš prísť s Michalom? Porozprávali by sme sa.“

„Nie, Kristínka, je to namáhavá cesta, som dosť slabá. Ako ste s Marcelom? Tiež máš smolu. Chudák.“

„Dá sa. Už bude mať auto a bude sa učiť na ňom jazdiť,“ odpovedala som

„Nezanevrel na cesty a motory?“ zaujímala sa Kvetka.

„Nie, veď teraz je až príliš odkázaný na auto. Stále ho vozia rodičia alebo ja. Je to náročné pre nich, aj pre mňa. Potom bude viac sebestačný. Chôdza na protézach sa zlepšuje. Absolvoval fyzioterapiu, ešte stále rehabilituje. Je to už rok, ale je to vraj individuálne, kedy naberie pevný krok. Ešte stále má dve palice. Pri jednej je nestabilný a to si dovoľí iba doma. Vozík odmieta.“

„To je dobre, má pevnú vôľu, chlapec. Veď aj ja sa snažím nepoddať sa pesimizmu. Stagnácia je choroba mysle a neskôr aj tela. Dobre, Kristínka, dávajte si pozor a pozdravuj všetkých. Ahoj.“

„Ahoj, Kvetka,“ odpovedala som a zložila. Kvetka mala pravdu, s domom treba niečo urobiť. Ležal mi na srdci ako ťažký balvan.

V sobotu ráno som vstala so zvláštnym pocitom, že musím niečo zmeniť. Zbalila som Elenkine veci a pripravila ju na odchod. Michal prišiel po ňu a bol presný ako hodinky.

Ele sa nechcelo odísť, stála akoby zapustila nové korene. Bol prekvapený a skonštatoval, že bolo nielen núdzne, ale asi správne nechať ju počas prázdnin s nami. Vraj tak budeme robiť aj naďalej a častejšie, aby bola so sestrami, keď jej to prospieva. Nechcel sa zdržiavať, preto som mu pomohla naložiť veci do auta.

„Buďte opatrní a dajte vedieť, ak budete niečo potrebovať,“ povedala som mu na rozlúčku.

Michal prikývol a usmial sa: „Ďakujeme, Kristínka. Drž sa.“

Keď odišli, zostalo mi za Elenkou smutno. Veľa toho nenarozprávala, hrala sa, počúvala veselú Elišku, ale akoby s ňou odišiel kúsok spomienok na mamu. Eliška si trochu poplakala, ale vo víre školského roku rýchlo zabudla. Začala sa zaoberať vecami, ktoré jej dávali zmysel a priestor rozvinúť svoje komunikačné schopnosti a objavovať múdrosti. Tešila na každý deň, ale mne nastali ďalšie a ďalšie povinnosti mamy. Aj starosť, čo s domom.

Naša teta Milada riešila intenzívne svoje súkromie a denne sa s ňou diali zmeny. Všimla som si, že mení svoj šatník a zmenila aj účes. Raz večer, keď už Eliška spala, prišla za mnou do obývačky a spýtala sa ma, čo by som povedala na to, keby sa s Kristiánom vzali. Zabehla mi slina a zakašľala som. Posadila som sa, odložila knihu a snažila sa vymazať z tváre výraz prekvapenia.

„Keď cítite potrebu spečatiť svoj život s jeho, ja nemôžem namietat. Bude to pre nás znamenať asi aj zmenu bývania. Marcelov otec vybavuje predaj domu, už by sa to malo každým dňom vyriešiť. Tým, že nie sú dievčatá plnoleté a vy ste tútorka, bude potrebné podpísať zmluvu,“ povedala som, snažiac sa udržať pokojný tón.

Teta sa zatvárala začudovane: „Prečo by to malo znamenať zmenu, Kristínka? Vy ste vo svojom. Na dom máte nárok po babke, zabudla si? Kristián chce kúpiť byt, aby investoval peniaze, za ktoré predal nehnuteľnosť v Bratislave. Chce sa

s tebou o tom porozprávať, pretože ten byt by mal byť iba tvoj. Prerobíme si zadnú časť domu, nech sa obaja cítíme dobre. Nechcem odísť, je to môj rodný dom. Dal výpoveď a vybavuje si miesto v Košiciach. Vezmeme sa, keď to bude isté. Ste všetky tri naše, nič sa nezmení. Pomôžeme ti vyštvudovať, aj Eliške. Keď dosiahneš vzdelanie, nič ti nebude brániť založiť si vlastnú rodinu.“

Jej slová ma trochu upokojili. Vzťah medzi tetou a Kristiánom bol zdanlivo pevný. Obaja mysleli na všetky detaily. Jej rozhodnutie, aby sme zostali spolu, mi dalo istotu do budúcnosti.

„Ďakujem, teta. Vážim si všetko, čo pre nás robíte,“ povedala som úprimne.

„Nemáš za čo ďakovať, Kristínka. Všetko sa dá zvládnuť, keď si navzájom pomáhame,“ usmiala sa a objala ma.

„Máte veľa plánov. Byt na moje meno je asi unáhlené, porozprávame sa o tom všetci traja. Dúfam, že konečne predám ten dom a uložím dievčatám peniaze na knižky. Zvyšok pôjde na auto. Zvykla som si na tú slobodu,“ usmiala som sa. Teta sa zdvihla na odchod.

„Veruže, človek spriada plány, ale Boh ich mení, to už na sebe poznáš. Idem spať, Kristínka. Ráno vstávam a tiež mi nejako rapľuje auto. Je z neho už stará *rachotina*. Nepáči sa mu zima ani dážď. Dobrú noc.“

„Dobrú noc, teta,“ odzdravila som, zhasla svetlo a zavrela oči. Premýšľala som nad tým, čo odznelo, myšlienky sa vznášali, akoby som sa pohybovala v hmle. Videla som osudy tých, ktorí sa stratili v tme, aj tých, čo hľadali svoje miesto na zemi.

Všetci sme dostali novú šancu na život. Milada sa vydala za Kristiána, ktorého otcovstvo voči mne nikto nespochybnil. Ich manželstvo bolo to najlepšie, čo pre seba mohli urobiť. Zrazu sme mali úplnú rodinu, kde nechýbal otec ani mama. Cítila som sa, že cestujem prvou triedou k svojej budúcnosti.

Kvetka po operácii ožila a získala novú energiu. Jedného dňa navrhla požiadať o čiastočné zbavenie svojprávnosti pre Elenku. S tým sme museli súhlasiť, pretože jej stav sa nelepšoval, dokonca sa zhoršoval. Kvetka vybavila všetky papiere, aby Ela mohla poberať dôchodok, keďže sa nikdy nezaradí medzi zdravých a pracujúcich.

O dva roky nato nabrala silu aj na rozchod s Michalom, čo nás všetkých prekvapilo. Nikto nevedel, čo sa stalo, jedného dňa priviezla Elenku sama a Michal zmizol z našich životov ako dym z komína. Povedala, že sa o tom nechce rozprávať a tým uzavrela tému Michal. Stala sa čudnou, chránila si súkromie, akoby skrývala niečo, čo sa nemal nikto dozvedieť. Zjavne však nemala partnera, čo by mohlo byť problémom, najmä vzhľadom na možnú recidívu jej ochorenia, ktorá by sa nás mohla bytostne dotknúť. Naše rozhovory pri jej návštevách sa obmedzovali na Elenku. Rýchlo prišla, oznámila novinky alebo zmenu liekov a odišla. Občas som si spomenula na Michala. Chýbal mi jeho nadhľad a rozumné rozhovory o Ele a jej budúcnosti. Mal ju veľmi rád. Odkedy sa vytratil, trávila s nami oveľa viac času, najmä počas prázdnin a Vianoc. Strach ju nikdy neprestal prenasledovať, ale všetci sme sa naučili s ním žiť. Stále rovnako lovila slová v pamäti, aj keď sa menej zajakávala a delila slabiky. Jej rast sa zastavil na stoštyridsiatich deviatich centimetroch a váha klesla na štyridsať štyri kilogramov, čo ma znepokojilo. Akoby jej telo strácalo energiu, pohyby sa spomalili a oči stratili lesk. Raz večer, keď som jej išla dať pusku na dobrú noc, plakala. Vtedy, cez svoje emócie, povedala dvoma vetami, že jej chýba Miško. Vysvetlila som jej, že s tým nič nespavíme a musíme rešpektovať rozhodnutie Kvetky. Až potom som zistila, že Michal už pravdepodobne nepracuje ani v dennom centre, kde chodí Elenka. Pýtať sa Elenky na podrobnosti by bolo neefektívne, takže som potlačila svoju zvedavosť.

S Marcelom sme súčasne a s veľkým nadšením absolvovali vysokú školu. Po jej skončení sa naše denné cesty prvýkrát od nehody mierne odchýlili. Marcel pracoval už rok ako koncipient u advokáta Vlada Gajdoša, zatiaľ čo ja som začala svoju prax pred rokom v advokátskej kancelárii Šimona Kaijera na opačnej strane mesta. Tešila som sa na odborné vedenie a získavanie praktických skúseností.

Marcel sa hneval, prečo by sa mal niečo učiť od niekoho, keď študoval právo na vysokej škole a prax môže získať na súde. Tvrdil, že by sa na neho nalepil postup a štýl iného advokáta, čo by ovplyvnilo jeho vlastné myslenie. V našich začiatkoch sme o tom viedli diskusiu. Moja argumentácia, že aj vyštudovaný lekár by nešiel hneď operovať bez praxe, bola presvedčivá. Bol to iba jeho čudný vzdor. Vedel, že nadobudnúť prax je nesmierne dôležité aj v oblasti advokácie. Naše cesty sa začali rozchádzať už počas štúdia, keď sme obaja mali auto a ja som prestala pravidelne vozit' Marcela na prednášky. Po autonehode dostal auto od rodičov už o rok. Otec ho prispôsobil jeho hendikepu. Mne kúpil auto môj novoobjavený otec, ktorý sa snažil dobehnúť straty minulosti. Kúpil aj družstevný byt v novej štvrti, ale na svoje meno. Ponuku na zabezpečenie som odmietla, považovala som to za neférové a neustúpila som ani na naliehanie tety.

Keď sme sa s Marcelom zamestnali a začali sa menej vídať, jeho psychické problémy sa opäť prejavili. Strácal sebavedomie vo vzťahu so mnou a obával sa, že ma stratí. Jeho neistota obnovila pochybnosti o našej láske, ktorú poškodzovala vzájomná voľnosť a časová absencia. Ako dva vodiče pod napätím sme občas zaiskrili hádkami a výčitkami, ktoré neprinášali nič pozitívne. Namiesto toho viedli k neustálemu ospravedlňovaniu sa z jeho strany a zanechávali jazvy v mojom vnútri. Nechájala som jeho obavy, strach a občasný hnev na seba samého. Jeho zdravotný stav sa po operáciách a rehabilitáciách nezhoršil, aj keď lekári mali pochybnosti. Naopak, naučil sa chodiť na protéze a ani s hygienou nemal problémy. Oslobodil sa od bariel, pomáhal si nimi iba keď sa

kúpал alebo pri činnostiach, kde nemal na nohe náhradu a musel vykročiť. Paličku používal pri únave alebo fantómovej bolesti. Inak šoféroval a pohyboval sa sám. Tešilo ma, že po roku praxe uznal, že praktické skúsenosti sa nedajú porovnať s teoretickými vedomosťami z vysokej školy. Eliška vyrástla v krásne a múdre dievča, ktoré občas začínalo zažívať pubertu. Mimoriadne nadanie a aktívna účasť v škole mi pripravili radosť na rodičovskom združení.

Vzťah medzi otcom, tetou a Marcelovými rodičmi bol bezkonfliktný. Chlapi si rozumeli a vždy si mali čo povedať. Teta bola stále zamestnaná záhradnými prácami a všetkých zásobovala zaváraninami, ktoré si veľmi cenila.

Naše spoločné dovolenky sa stali rodinnou rutinou. Raz nám profesorka filozofie povedala, že nijaká hviezda nežiari konštantne od svojho vzniku až po zánik. Často som si jej výklad pripomínala a v duchu si ju cenila za to, že nám pomohla pochopiť zdanlivo plynúci život.

„Som vyčerpaný z toho, že musím o teba neustále bojovať. Chcem byť tvojou láskou, ale nie prekážkou na tvojej ceste za niečím lepším,“ zašepkal mi v objatí jedného zimného večera, keď prišiel k nám bez ohlásenia.

Akoby v ňom prepuklo zúfalstvo z celého týždňa, čo ma nevidel, keď bola Eliška chorá. Nechala som v ňom doznieť opakujúcu sa chvíľu sebaľútosti, ktorá sa objavovala častejšie než letné búrky.

„Marcel,“ ozvala som sa po chvíli a jemne som ho odsunula, aby som mu videla do tváre, „občas sa mi zdá, že naša vzájomná energia, ktorá vytvára krásny obvod, sa nám onedlho niekde v kontaktných spojoch prehreje a poláme,“ povedala som.

Jeho mimika naznačila, že porozumel.

„Pod' ďalej,“ pozvala som ho a išla do obývačky. „Nie si hladný alebo smädný?“ spýtala som sa, keď si sadol.

„Idem z domu, takže nie som hladný ani smädný, ale nešťastný. Videl som ťa s Kaiferom, ako ste vychádzali z budovy. To nie je pracovný vzťah,“ povedal.

Vyvalila som oči a na chvíľu som stratila reč.

„Ty ma špehuješ?“ opýtala som sa prekvapene, stojac nad ním.

„Nešpehujem, len som išiel z práce. Týždeň som čakal, kým sa Eliška uzdraví, a nechcela si, aby som prišiel. Tešil som sa, že ťa prekvapím a budeš rada. Mal som dnes úspešný deň, cítil som sa plný energie. Nečakane som však zažil zlý moment a zostal som v šoku. Videl som vás oboch, jeho, ako sa na teba pozerá, a teba, ako sa usmievaš. Nezávládadal som to a tak som šiel domov. Potom som si povedal, že nechcem trpieť nevedomosťou a dopadnúť ako Kristián s Miladou. Je lepšie veci si vysvetliť. Aj keď je pre mňa ťažké a možno aj zbytočné súťažiť s osudom. Keby som nemal haváriu, všetko by bolo inak. Uvedomujem si, že nie som tvoj rovnocenný partner. Nemôžem ti dať to, čo ti môže dať zdravý človek. Tak to naozaj cítim,“ povedal.

Nechápala som, ako mohol premeniť bežnú debatu na konci pracovného času na takúto trápnosť.

„Nechcela som, lebo nepotrebuješ ochorieť. Dnes si mi nevolal, myslela som, že niečo máš,“ povedala som a sadla si k nemu.

„Nehľadaj z ničoho niečo, nepozeraj sa dozadu, to nie je smer tvojho ani môjho života. Sľúbili sme si, že prejdeme všetkým spoločne. Máme za sebou roky úspechu, bolesti, smútku, ale aj nádeje. Niekedy sa človek dostane do situácie, keď ho emócie okamihu ponárajú a on sa musí rýchlo rozhodnúť, či sa nechá uniesť ich prúdom. Rovnako sme sa obaja naučili zabojsovať o život a máme za sebou aj boj o lásku. Na udržanie každého vzťahu sú dôležité jasné pravidlá a akceptovanie vyváženosti,“ povedala som a pohľadila ho po smutnej tvári, pričom som cítila ľútosť.

Zdá sa, že zvládam jeho žiarlivosť, ale dokedy? Pôsobil ako slon v porceláne a ani si nevšimol, po čom všetkom šliape. Kde

sa v tak inteligentnom a múdrom mužovi berie bezbrehá ľudská hlúposť a závislosť na žene?

„Neodpovedala si mi na vysvetlenie toho, čo som videl,“ dožadoval sa odpovede.

„Nevidel si nič, čo by stálo za žiarlivosť. Uráža ma, že sa takto pýtaš. Chodím snáď ja v твоjich stopách? Čo to robíš, Marcel? Kde sme sa to dostali? Čo sa stalo s tým veselým a múdrom chalanom, do ktorého som sa zamilovala? Nestojím ti ani za slušnosť?“ nabrýzgala som mu do tváre všetok svoj momentálny hnev.

Počúval ma a zrazu sa nečakane rozosmial. *Neuveriteľné*, pomyslela som si. Než som stihla zareagovať, zdvihol ma do náručia ako bábku a odniesol na gauč. Nahnutý nado mnou sa mi chvíľu ticho pozeral do tváre. Mlčala som a snažila sa tváriť nahnevane.

„Prepáč mi, láska. Bolo mi clivo a nepremýšľal som o ničom inom, len o obraze, ktorý som videl a reagoval som skratovo,“ povedal. Zamrvila som sa.

„Tvoja fantázia prekračuje moje chápanie. Ani neviem, ako ti to povedať. Niekedy si myslím, že je načase prestať ti klásť otázky, pretože ma prestávajú zaujímať tvoje plytké odpovede a ospravedlnenia. Mal by si rozumieť aspoň môjmu mlčananiu, ale keď ani tomu nerozumieš, ťažko pochopíš čokoľvek, čo by som ti povedala. Dokonca už ani nenachádzam slová, ktoré by vystihli moje pocity a jasne naznačili hranice, ktoré som stanovila.“

Teatrálne mi priložil prst na pery.

„Stíš decibely, láska, zobudíme Elišku. Verím ti. Máš pravdu vo všetkom. Prepáč mi, viem, že som to prehnal,“ povedal, vzal ma za tvár a hladkajúc ma, opakoval: „Šialene ťa milujem a mám strach. Bojím sa, že sa jedného dňa prebudím a ty nebudeš pri mne. Ten pocit ma gniavi. Odpusť mi, láska. Pôjdem zas na terapiu, cítim i defekt, ktorý vychádza zo strachu. Prepáč, prosím, ešte aspoň raz.“

„Pusti ma, prosím, chcem si sadnúť,“ povedala som.

Vyslobodila som sa z jeho náručia. Taktiež sa posadil a jeho výraz bol na hranici plaču, čo naznačoval krízu, ktorú v sebe nosil.

Na chvíľu som sa zamyslela.

Lúbila som v ňom múdrosť, humor, rozhľad. Jeho schopnosť povzniesť sa nad bežné veci a ponúknuť múdre rady ma fascinovali. Bol človekom, ktorý vedel nielen poradiť, ale aj ponúknuť podporu v ťažkých chvíľach. Jeho prítomnosť v mojom živote sa stávala pre mňa často inšpiráciou. Ako mu ale naznačiť, že mi svojím občasným správaním ubližuje?

„Marcel, vypočuj ma a moje volanie. V tichu svojho vnútra sa snažím zachytiť temné odtiene emócií, ktoré mnou prenikajú počas hádky a dlho po nej. Vnútorný monológ v tichu, ktoré nastane, sa stáva labyrintom slov a ja v nich hľadám východ ako slepec. Viem, že v slušnej spoločnosti sa patrí odpovedať, ale vtedy ťažko nachádzam slová. Slovo ‚prepáč‘ by nemalo byť používané ako ospravedlnenie za nezvládnutú emóciu. Žiaľ, uvedomenie si nesprávnosti konania často prichádza neskoro a narúša medziľudské vzťahy. Nechcem, aby sme na to prišli neskoro a potom znášali následky našich plytkých prejavov žiarlivosti, ľutosti a hnevu. Nekopíruj význam niečoho, čo sa nás netýka. Realita, v ktorej žijeme, je o nás dvoch a nikom inom. Tvojím uvedomením si chyby trpí nielen psychika, ale aj ego chlapa, aj keď to vtedy nevnímaš.

Ticho, ktoré u mňa nastáva, je absenciou zvuku, ale aj mojou odpoveďou na bolesť. Uvedomujem si, aké je dôležité vedieť, kedy a čo povedať, ale aj kedy radšej nepovedať vôbec nič. Prečo? Preto, aby som nebola tou, ktorá v hneve ubližuje vlastnými neovládanými emóciami. Snažím sa byť tou najlepšou verziou seba samej. Tak si mi to raz povedal. Bolo to múdre a vzala som si to k srdcu. Nehnevám sa. Dostačujúce je, že sa hneváš ty sám na seba. Len ťa prosím, zvažuj svoje slová podozrievania, ľutosti a hnevu. Aj ja ťa ľúbim a nikdy ťa neopustím, pokiaľ mi neublížiš fyzicky alebo psychicky.“

Súkala som tie slová a chcela, aby si uvedomil, že milovať niekoho nie je len o tom mať ho rád.

„Láska je ako jemná kvetina, krehká a zraniteľná. Keď niekomu nechtiac stúpime na nohu, stačí krátke prepáč, ale keď ide o lásku, ktorá bola zranená nedôverou, také ospravedlnenie nikdy nie je dostatočné. Zraniť niekoho srdce je ako zasiať trhlínu do najhlbších zákutí jeho duše, a tieto rany potrebujú viac než len slovo. Vyžadujú činy obnovujúce vieru a trpezlivosť, ktorá zacelí jazvy a čas, navrátiť stratený pokoj.“

Nadýchla som sa, aby som upokojila víriace emócie, ktoré ma premáhali, no hlas mi stále znel rozohneným tónom.

„Kristy, si neuveriteľne múdra žena a každý deň sa sám seba pýtam, čím som si mohol zaslúžiť tvoje srdce,“ povedal so zreteľnou úctou v hlase. „Nikdy by som ti fyzicky neublížil a viem, že psychicky si oveľa silnejšia než ja. Celý týždeň mi v hlave vírila jediná otázka, prečo nesmiem byť pri tebe, keď je Eliška chorá? Ak by sme žili spolu, ak by sme mali vlastné dieťa, ako by to bolo? Muži neodchádzajú, keď ich rodina potrebuje. Naopak, sú tam, aby stáli po boku svojej manželky, aby jej pomáhali. Nemusela by si byť taká unavená, keby som bol pri tebe, keby som ti mohol s Eliškou pomôcť.“

Jeho hlas na chvíľu stíchol, ako keby sa snažil nájsť správne slová.

„Vo všetkom, čo si povedala, máš pravdu. Sľubujem, že sa budem snažiť byť lepší, zmeniť sa. A možno... možno by sme sa mali zamyslieť nad tým, že by sme sa vzali a mali spolu dieťa. Moje pochybnosti a obavy by zmizli a my by sme boli navždy spolu.“

Sklonil hlavu a jemne vzal moje ruky do svojich. Ich teplo ma upokojovalo, keď si ich pritisol k perám, ako keby chcel zapečatiť svoje slová.

„Marcel, vziať sa, nevyrieši tvoj komplex, že ma niekde stretneš, možno aj na súde a budeš ma podozrievať. Mimochodom, advokát Kaifer ide robiť na súd a vybavil mi, aby som tam mohla ísť s ním. Práve keď sme išli domov, mal telefonát, v ktorom mu potvrdili, že môžem ísť ako jeho konci-pientka. Bola som šťastná, že sa tam dostanem a ty si moju

radosť zle vyhodnotil,“ povedala som.

„Juchú, blahoželám, láska,“ povedal, objal ma a jemne pobožkal na pery. Rukou sa mi zaboril do vlasov, ponoril do nich tvár a zašepkal: „Som naozaj blázon, ktorý si ťa asi ani nezaslúži. Sľubujem, že už nikdy o tebe nezapochybujem.“

„Marcel, až takú sebareflexiu by som od teba nečakala,“ zasmiala som sa a v okamihu, keď som sa k nemu pritúlila, som zabudla na naše nezhody.

Láska má veľa podôb, ale najkrajšia je v splynutí vzájomných myšlienok, tolerancie a milovania. Práve to milovanie bolo v ten večer akési iné, plné vášne a odovzdania sa jeden druhému, ale pocitovo iné. Akoby chcel zo mňa dostať maximum, lebo zajtrajšok nebude.

Keď mi ráno, po viac ako mesiaci, prišlo tak zle, že som nemohla vypiť ani kávu a zvracala som, bolo mi jasné, že som tehotná. Meškanie menštruácie som zaznamenala už asi týždeň, mysliac si, že je to len vplyv zimy. Náhle som si podvedome spomenula na ten večer a noc s Marcelom. Obľieval ma pot nielen kvôli tomu, ale aj preto, že som nedávno začala pracovať na novom mieste a tento stav mi pripadal neprijateľný. Myslela som si, že si budem budovať kariéru, ale teraz sa zdá, že bude ohrozená.

Ešteže tu dnes nie je, toto mu veru tak ľahko nedarujem, pomyslela som si v zúfalstve, snažiac sa nepanikáriť.

Zavolala som svojej bývalej spolužiačke Ivete, ktorá robila atestáciu na gynekológii, a dohodla mi termín na pol piatu.

„Dobré ráno, Kika, nepiješ kávu?“ spýtala sa Eliška, keď prišla do kuchyne a uvidela plný hrnček.

„Nie, spravila som si, ale niečo ma obchádza a nechutí mi. Ponáhľam sa, sprav si, prosím, raňajky a desiatu. Nestíham a Schmelzerovci asi dospávajú včerajšiu oslavu.“

„Nemám problém, mám čas. Zobudil ma zlý sen, niečo s Elenkou, ale už si to nepamätám.“

„Dobre, idem. Ahoj,“ povedala som, nahla som sa k nej a pobožkala ju na vlasy. Akýmsi pohybom sa mi pokúsila uhnúť, ale nestihla.

„Ahoj a už by si ma mohla prestať bozkávať. Som veľká a príde mi to trápne. Bozkávaj sa s Marcelom,“ zahundrala.

„Eliška, to bolo trochu drzé,“ povedala som s miernym podráždením v hlase. „Ako ti môže byť trápny bozk na vlasy od vlastnej sestry, alebo dokonca na líce? Vychovala som ťa a verím, že takýto prejav lásky a blízkosti je prirodzený pri lúčení aj vítaní,“ vyslovila som s dôrazom, no uvedomila som si, že môj tón bol tvrdší, než som zamýšľala.

Netrepežlivo som vyšla do chodby, no už v tej chvíli ma začalo mrzieť, že som niečo možno prehnala. Keď som počula, ako sa Eliška za mnou pomaly približuje, zhlboka som sa nadýchla.

Oprela sa o dvere, jej výraz bol trochu rozpačitý, ale nakoniec z nej vyšlo tiché: „Prepáč.“

Zastavila som sa pri obúvaní čižiem a pozrela som jej do očí. „Dobre, sestra, nech sa ti v škole darí. Niekedy by bolo vhodnejšie skôr myslieť, než to vysloviš. Čau,“ odpovedala som a vyšla von, šomrúc si v duchu, *čo máte všetci s tým slovom prepáč, mám potom pocit, že mi sústavne šliapete na nohu. Ale vy všetci svojím správaním ubližujete vzťahu a láske, ktorú k vám cítim.*

„Ahoj, Kristínka, nejdeš neskoro?“ prekvapil ma hlas vychádzajúci z auta.

„Nie, otec, stíham, nie je to ďaleko. Teta nejde do práce?“

„Nejde, zostala ležať, má teplotu, dala si acylpyrín. Tvrdí, že jej to hneď prejde. Tak idem, drž sa.“

Naštartoval a už ho nebolo. Sadla som do auta a začala premýšľať. Odkedy bývali spolu, teta k nám dopredu tak často nechodila. Niekedy priniesla jedlo, zeleninu a jablká z pivnice a naplnila komoru. V sobotu mi pomáhala prať a variť. Elišku som do domácich prác zapojila dávno. Občas sa jej to nepáčilo, ale napokon kapitulovala a poslúchla. Zvládnuť úlohu mamy *pubertiačky* bolo oveľa ťažšie, ako keď bola malá.

Jediný problém, ktorý sme riešili v škole, sa vyskytol v tretej triede. Jeden spolužiak šíril fámy o tom, že Eliškina

mama zabila seba aj jej otca, ktorý mal znásilniť svoju dcéru. Eliška, hoci ju plač občas prerušil, s otvorenosťou hovorila o svojich problémoch. Dôverne som si vypočula všetko, čo prežívala a pomohla jej pochopiť tragédiu, ktorá sa odohrala, keď bola ešte veľmi malá. Bolo to ťažké, ale nevyhnutné, aby sa dozvedela pravdu o veciach, ktoré si nepamätala.

Rozhodla som sa riešiť tieto problémy aj v škole a môj krok sa ukázal byť správny. Navštívili sme psychologičku, ktorá poskytla Eliške podporu a vysvetlila jej ako sa brániť pred deťmi, ktoré si svoje vlastné problémy kompenzujú ponižovaním slabších. Tento krok bol dôležitý pre jej sebadomie a schopnosť čeliť krutosti, ktorú zažívala. Eliška bola veľmi múdra a inteligentná. Podobné problémy sa viac neopakovali. S takýmito myšlienkami som vošla do budovy súdu a následne do kancelárie.

„Nejaká ste bledá, Kristína,“ povedal advokát, keď ma ráno zbadal v kancelárii.

„Zima na mňa vždy pôsobí negatívne,“ vyhovorila som sa a pošúchala si líca, keď sa otočil.

„Dnes máme pojednávanie s Ploštiakom v jeho trestnej veci. Mali ste si naštudovať spis a pripraviť obhajobu. O pol hodinu budem u seba, prineste mi ju na kontrolu.“

„Samozrejme, prinesiem,“ odpovedala som a pozrela za ním, ako vychádza z kancelárie.

Pojednávanie sa malo začať o jedenástej a on nemal čas vypočuť si moju odpoveď, pretože sa hneď otočil a vyšiel. Ako vždy bol dokonale oblečený, akoby záhyby na saku žehlili priamo na ňom. Nezdalo sa mi, že by čakal na môj návrh obhajoby. Skôr bol zvedavý, ako začnem.

„Kristína, mali ste možnosť vidieť aj počuť, išiel som podľa vašej obhajoby. Musím uznať, že ste geniálna, postavili ste ju na pevnom základe. Ešte jedno pojednávanie a položíme obžalobu na lopatky,“ povedal s úsmevom, keď sme vyšli zo súdnej siene.

„Nič moc, oslobodenie spod obžaloby, keď vieme, že je Ploštiak skutočne vinný,“ skonštatovala som. Pozrel sa na mňa prekvapene.

„Poďme do mojej kancelárie, niečo vám k tomu poviem,“ povedal a kráčal chodbou predom mnou. V kancelárii si sadol a začal mi vysvetľovať odkiaľ fúka severný a odkiaľ južný vietor, alebo čo vlastne znamená obhajoba obžalovaných.

„Sadnite si na chvíľu, Kristína,“ ukázal mi na kreslo a pokračoval, „tieto spôsoby bojovníka za pravdu máte v sebe vysporiadané predpokladám, keď ste tak výborne postavili obhajobu. V právnom systéme je obhajoba kľúčová a má za úlohu zastupovať obžalovaného, či už je pridelený súdom alebo ktorého si zaplatil. Na druhej strane je obžaloba, ktorá musí preukázať vinu obvineného. Misky váh symbolizujú rovnováhu medzi oboma stranami. Diplomacia a rozhodnutie súdneho kladiva sú dôležité pri dosiahnutí - v úvodzovkách - spravodlivého verdiktu. Každý môže byť obžalovaný. Odsúdenie a trest môžu byť výsledkom nedostatočnej obhajoby alebo silnej obžaloby s nezvratnými dôkazmi. Obhajca nesúdi vinu, ale snaží sa vyvrátiť dôkazy obžaloby a dosiahnuť pre klienta oslobodenie alebo čo najnižší trest,“ povedal, zrejme očakávajúc moju reakciu.

Začala som mu vysvetľovať, že aj keď som len jeho konci-pientka, rozumiem všetkému, čo povedal.

„Pochopila som všetko, pán doktor, aj to, ako sa krúti paragraf. Obhajca má za úlohu chrániť práva obvineného a zabezpečiť, aby proces prebiehal spravodlivo. Že lámeme slovo spravodlivo, ako nám dovolí paragraf, dôkazy obžaloby aj naša komunikačná zručnosť, je a bude vždy iba našim úspechom. Práve preto som nebudovala obhajobu na pravde, ale na úspechu. Môj osobný názor na vinu zostáva medzi nami. Mám všetko v sebe vysporiadané, pán doktor, nemusíte sa obávať.“

„Som rád, že je tomu tak. Predpovedám vám skvelú kariéru a verím, že v nasledujúcich dvoch rokoch spolu doká-

žeme veľa. Čo poviete na to, keby sme sa počas pracovnej doby stretli na káve a prediskutovali tému? Teraz mám ešte pojednávanie,“ povedal, pričom si zbieral papiere zo stola bez toho, aby sa na mňa pozrel.

Postavila som sa a povedala: „Je mi ľúto, pán doktor, rada by som prijala vaše pozvanie, ale musím vyzdvihnúť svoju sestru z družiny a pomôcť jej s učením. Bohužiaľ, nemám nikoho, kto by mi s tým mohol pomôcť, rodičia nám zomreli.“

„To vážne? Kedy sa to stalo?“

„Nie je to čerstvé, ale musím sa o ňu starať,“ odpovedala som.

„Prečo som o tom nevedel? O to viac dôvodov, prečo by sme mali hodiť reč. Tak snáď inokedy, už musím ísť.“

„Nech sa vám darí. Chcela som sa ešte opýtať, či by som mohla odísť o hodinu skôr. Chcem sa pripraviť na ďalšie povinnosti,“ povedala som trochu nespoko.

Galantne mi otvoril dvere. Na moment sa zarazil, ale nakoniec odpovedal: „Môžete. Nech sa páči a zatiaľ dovidenia.“

V kancelárii som si od úľavy sadla na stoličku a v duchu som sa obviňovala za výhovorku. Prečo som nepovedala, že ma čaká priateľ? Čo mu to poviem inokedy? Pravdu? Striaslo ma pri tej myšlienke.

„Hlúpa, hlúpa, hlúpa!“ obviňovala som sa nahlas. *Veď mám rozsiahlu slovnú zásobu, vyštudovala som právo a viem manipulovať s pravdou aj klamstvom.*

Tá nečakaná otázka ma riadne zaskočila. Čo ak ma raz zaskočí obžaloba alebo protivník? Čoho sa vlastne bojím viac? Pravdy alebo niečoho vo vzduchu? Nie, toto si nesmiem pripustiť, pomyslela som si pri spomienke na rozhovor s Marcelom a moju nevoľnosť. Písať záverečnú obhajobu v takomto rozpolžení je ako tlačiť na nesprávny pedál. Môžem sa s tým moriť, ale nakoniec ráno ešte raz prečítam a upravím. Musím odísť. Niektu zaklopal na dvere, čo ma prekvapilo a vytrhlo zo zamyslenia.

„Ďalej,“ zakričala som a upriamila pohľad na dvere. Keď vstúpil, okamžite som spoznala, že je to JUDr. Judáš, starší a úhľadne oblečený obhajca.

„Dobrý deň. Potrebujem hovoriť s doktorom Kaiferom. Kanceláriu má zatvorenú. Neviete, či ešte dnes príde?“ opýtal sa advokát.

„Dobrý deň. Myslím si, že dnes už nie. Mám mu niečo odkázať?“

„Áno, prosím, povedzte mu, že s ním súrne potrebujem hovoriť ohľadom zastupovania v dvoch prípadoch. Nech za mnou príde alebo sa zastavím ráno. Dovidenia,“ požiadal a rýchlo sa rozlúčil.

Napísala som lístok s odkazom a nechala ho na stole v jeho kancelárii ako pripomienku, potom som odišla na gynekológiu.

Lekárka mi tehotenstvo na sto percent nepotvrdila. Zobrala mi krv a povedala, že mám zavolať nasledujúci deň, keď budú výsledky. Poučila ma, že ak sa zvracanie bude opakovať aj v ďalšie dni, bude to jasné aj bez výsledkov krvi.

Iveta ma na chvíľu vyviedla von a snažila sa upokojiť moje rozrušenie. Pre ňu to bol bežný stav, ktorý komentovala s úsmevom, no pre mňa sa to zdalo ako čistá katastrofa.

Doma ma čakalo ticho, čo naznačovalo, že sa Eliška ešte nevrátila zo školy. Spomenula som si, že má krúžok tanca, ktorý ju veľmi bavil a pomáhal jej uvoľniť nadbytočnú energiu.

Elišku som zapísala aj na literárny krúžok, kde sa ukázal jej talent na písanie. Objavila som množstvo jej básničiek a krátkych príbehov. Bábiky, ktoré milovala, odložila, keď začala chodiť do školy a odvtedy sa k nim nevrátila. Krúžky jej rozvíjali talent, osobnosť, učili ju zodpovednosti a tolerancii, čo som veľmi ocenila. Mňa mama na nič podobné neprihlásila, a tak sa môj talent rozvíjal inak.

S týmito myšlienkami som sa prezliekla a išla navštíviť tetu. Našla som ju v posteli, ale bola bez horúčky a v lepšom

stave. Jej prítomnosť mi dodala aspoň malý pocit úľavy v tejto zdrvivúcej situácii.

„Uvarím vám niečo?“ ponúkla som sa, keď som si sadla vedľa nej. Celý dom, vrátane tejto spálne, bol po prerábke úplne iný. Mal svieži tón a nové zariadenie skôr pripomínalo otca ako moju tetu. Napriek tomu vyzerala byť šťastná.

„Nie, moja drahá,“ povedala, „Kristián mi včera priniesol jedlo a chystá sa variť perkelt. Chce aj vám priniesť, aby mal radosť. Si nejaká bledá, nič ti nie je? S Marcelom, všetko dobré?“

Premerala si ma so starostlivým pohľadom a posadila sa na posteli, zjavne znepokojená mojou náladou. Jej starostlivosť mi bola veľmi príjemná, aj keď som sa snažila nechať všetky obavy za dverami.

„Bolo by to fajn, len mám znova problém a nechcem robiť stres,“ povedala som, snažiac sa udržať pokoj. „Išla som na gynekológiu, brali mi krv, doktorka ma vyšetrila. Povedala, že je ešte skoro, ale krv ukáže, či som tehotná. Porazí ma, ak budem.“

Teta ma pozorne sledovala s výrazom údivu a starosti. „Prečo? Veď štúdium máš za sebou a možno je najvyšší čas začať riešiť takéto veci.“

„Nie som si istá v ničom,“ priznala som. „Nepáčia sa mi jeho sklony k žiarlivosti. Sebavedomý muž, ktorého som poznala, sa kdesi stratil.“

Teta sa posadila a spojila si ruky, akoby sa pripravovala na modlitbu.

„Kristínka, uvedom si jeho problémy a obmedzenia. Našťastie, chodí do práce, nie je úplne závislý, ale ten problém musí cítiť. Pomôž mu to prekonať. Možno sa to u neho prejavuje tvojím váhaním. V robote sa mu predsa darí, či nie?“

„Ach teta, ľahko sa to povie. Ešte máme pred sebou dva roky praxe ako koncipienti. On je v pohode, ale čo ja s dieťaťom? Zlé načasovanie. A čo ma najviac šťve, je pocit, že to

spravil naschvál,“ povedala som a rukami zalomila, akoby som sa snažila vyjadriť všetku frustráciu.

Teta sa na mňa pozrela, jej gestikulácia a zamračený výraz naznačovali, že sa naozaj cíti lepšie, ale aj to, že ju moja odpoveď rozrušila.

„Kristína, ja z teba dostanem horúčku. Vždy si bola silná a aj keby tak bolo, spravil to z lásky k tebe. O čo ti ide? Zvládla si iné veci, štúdium aj výchovu Elišky. Máš niekoho vo výhľade? Inak si neviem predstaviť, že tak reaguješ.“

Postavila som sa a prešla izbou, snažiac sa usporiadať myšlienky.

„Nie, teta, nikoho nemám a nikoho iného som nemala. Zamyšľala som sa, či by vzťah s iným mužom nebol lepší, pretože neviem posúdiť, čo by mi viac vyhovovalo. Cítim sa zodpovedná za tú nehodu a akoby som splácala nejaký dlh. Nerozhodla som sa sama, ale podriadila sa okolnostiam, jeho závislosti na mne a bolesti jeho rodičov. Mám ho rada, to áno. Ale jeho stavy a neustále ‚prepáč‘ ma odrádzajú.“

„Čuduješ sa jeho stavom. Premáhajú ho pochybnosti, ktoré ti môže vyjadriť aj bez slov. Milujúci človek cíti veľa, a on určite je jedným z nich. Zober si ako dlho na teba čakal. Bol v plnej mladej kráse a sile. Nerozumiem ti. Rozišla by si sa s ním, keby nemal nehodu?“

„Neviem, teta. Vniesli ste do môjho vnútra pochybnosti.“

„Utrieď si to v sebe, Kristínka, alebo sa skús porozprávať s otcom,“ dodala. V okamihu mi napadlo, že to nemyslí vážne.

„Dobre, teta, ak nič nepotrebuje, idem domov, každú chvíľu príde Eliška,“ povedala som, postavila sa a zamierila k dverám.

„Popremýšľaj, Kristínka,“ počula som za sebou, ale už som sa neotočila.

Eliška doma nebola, ale o chvíľu ju priviezol otec. Vletela do domu ako hurikán, nakukla do kuchyne a pozdravila ma.

„Čau, brá, ale je vonku zima.“

Bez čakania na odpoveď zamierila do svojej izby.

„Dobrý deň,“ pozdravila som otca a spýtala som sa: „Kde ste sa stretli?“

„Dobrý deň, Kristínka. Šiel som okolo zástavky, stála tam a nedala sa prehliadnuť. Široko-ďaleko nebolo takej krásavice,“ usmieval sa. „Dnes nevar, prinesiem vám perkelt.“

„Viem, teta už prezradila. Na večeru máme ešte niečo, bude na zajtra. Ďakujem, že na nás myslíte,“ povedala som a pohľadila ho pohľadom.

„Idem, mám doma maróda. Vidíme sa neskôr.“

„Už jej je lepšie,“ povedala som, ale to už vychádzal dverami.

Na druhý deň ráno sa môj stav nevoľnosti zopakoval. Marcela som ešte večer poslala preč s výhovorkou, že musím dokončiť záverečnú reč na obhajobu. Tak som oddialila emočný nával. Poučená skúsenosťami z minulosti som sa snažila nezraňovať ho, keď som nemala istotu. Napriek tomu, že teta rozobrala moje pocity, cítila som sa ako sopka čakajúca na erupciu.

Advokát mal od skorého rána pojednávanie a návštevu vo väznici. Stihla som mu odovzdať odkaz a potom sa vytratiť. O jedenástej som volala Ivete na gynekológiu. Potvrdila to, čo som už tušila. V útrobach sa mi rozliala horúčava a svet okolo mňa sa zdal bez farieb. O pol tretej ma Marcel telefonicky kontaktoval a pýtal sa, či sa stretneme. Moja výhovorka neuspela a ustúpila som jeho miernemu tlaku, že môže prísť, ale až okolo šiestej. Prejavil mierne prekvapenie, že večer a nie hneď po práci, ale zdanlivo sa upokojil.

O tretej sa vrátil doktor a priniesol dva nové spisy, ktoré položil pred mňa na stôl. Sadol si oproti mne a s plnou vážnosťou začal hovoriť.

„Kristína, na jeden spis vám dávam dva dni. Začnite so Zuzanou Prekopcovou. Sedí za dvojnásobnú vraždu a má odsedené dve tretiny trestu, čo je zákonný predpoklad možnosti požiadať o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, čo aj využila. Chcem od vás vypracovať poznám-

ky k obhajobe, nespochybniteľné argumenty a prípadne aj návrh záverečnej reči. Potom si spis prevezmem, prehodnotím a upravím podľa potreby. Je to záskok za JUDr. Judáša, ktorý bol ustanovený ako obhajca, takže si z toho nerobte ťažkú hlavu. Druhý spis je o Františkovi Viťúzovi, ktorý je obvinený z pokusu o vraždu. Aj tam bol ustanovený advokát a proces práve začína. Ani pri jednom sa nezbláznime, ale bolo by dobré, keby ste sa zúčastnili pojednávania. Viťúza by som vám rád prenechal. Toto je pre vás jedinečná príležitosť ukázať, čo vo vás je. Nepokazíme nič, nech to dopadne akokoľvek. Rozumiete?“

Snažila som sa udržať chladnú tvár, ale pocítila som, ako sa mi žalúdok obracia.

Prikývla som a spýtala sa: „Dobre, pán advokát, čo presne myslíte tým, že nepokazíme nič?“

Prekvapene sa na mňa pozrel.

„Je vám zle, Kristína? Ste veľmi bledá.“

Jeho otázka ma prekvapila, ale pokrčila som plecami a odpovedala som trochu bez presvedčenia.

„Nie, nič mi nie je.“

„Myslel som, že rozumiete tomu, ako to chodí, keď je ustanovený advokát. Vtedy o úspech príliš nebojujeme a nečakáme odmeny. Robíme to, čo je treba. V prípade vraždy alebo pokusu o vraždu, kde je advokát ustanovený len ako záskok, sa nemôžeme spoliehať na sľubné príjmy. Je to jasné?“

„Áno, rozumiem. Ešte jedna otázka, Doktor Judáš sa už k týmto prípadom nevráti?“

„Nie, nevráti. Má zdravotné problémy a mne vyhovuje, že to mám na stole. Tieto prípady nie sú úplne ideálne, ale sú dobré pre vás. Ja nič neriskujem a vy sa poučíte.“

Pozrel sa mi priamo do očí, čo ma trochu zaskočilo.

„Môj osobný názor je, že oba prípady zvládnete a zvyčajne sa nemýlim. Musím ešte vyriešiť niečo mimo, takže, dnes zostávate dlhšie?“

„Áno, dnes potiahnem.“

„Netrvám na dnešku. Naozaj ste veľmi bledá. Rozumiete si, ste dospelá a predpokladám, že aj k sebe zodpovedná. Do-videnia.“

Otočil sa a vošiel do svojej kancelárie.

Po jeho odchode som mala pocit, že by som sa mala tešiť. Byť zverená skúsenému advokátovi, akým nepochybne bol, bola česť. Napriek tomu ma však ťažký balvan strachu a znepokojenia sťažoval na hrudi, bránil mi zhlboka sa nadýchnuť. Oči mi pristáli na spise *Prekopcová* a všetko sa mi v obraze vrátilo ako zlý sen. Sen, z ktorého som si pamätala aj dávny rozhovor s tetou, keď sa ma pred štúdiom pýtala:

„Len ako sa vysporiadaš so svojou citlivosťou pri obhajobe, keď budeš vedieť, že v súdnej sieni sedí vedľa teba skutočný vrah? Ako sa budeš cítiť pri pohľade na dôkazový materiál, na ktorom bude mŕtvola človeka a okolo samá krv nevinného? Bude to obraz podobný tomu, ktorý si videla na vlastné oči, tesne po smrti rodičov. Tvojou úlohou bude navzdory všetkému obhájiť jeho skutok a bojovať za nižší trest alebo oslobodenie. Ako sa budeš cítiť pri pohľade na vrahyňu svojej mamy, ktorá si bude užívať život bez trestu, zatiaľ čo tvoja mama dostala doživotie, ktoré jej odopiera všetko, právo dýchať, otvoriť oči, prehovoriť a vidieť, ako rastú jej deti?“

Vrahyňa jej vzala život, čím ju odsúdila na doživotie, v ktorom nemôže povedať svojim trom dcéram, ako ich má rada. Nemôže ich smerovať na správnu cestu, pofúkať im rany, objasniť ich. Doživotné obmedzenie jej bráni zažiť obyčajné veci, ktoré sme často považovali za samozrejmé. Doživotie, na ktoré neexistuje amnestia, v ktorom nikdy neuvidí denné svetlo, nebude môcť dýchať, milovať, žiť. Napokon bez mihnutia oka uvalila na pozostalých doživotnú traumu, ktorá zanechá, či chceme alebo nie, hlboké následky. Ako sa Kristína, moja, cez toto povznesieš?“

Neuveriteľnou sa stala skutočnosť, ktorá ma zasiahla, keď som úplnou náhodou dostala do rúk spis *Prekopcová*. Akonáhle som otvorila dokument, zvlnila sa vo mne nevoľnosť a vystrelila som zo stoličky k umývadlu, ktoré bolo najbliž-

šie. Našťastie som od rána zjedla len puding, takže v umývadle skončili zvyšky môjho rozpolteného duševného stavu. Po spláchnutí toho hnusu som sa vrátila k stolu. Teta mala pravdu. Preniknúť cez tieto spomienky bude veľmi ťažké. Zajtra spis vrátim a odmietnem na ňom pracovať.

Zaklapla som dosky spisu a otvorila druhý, kde sa nachádzalo meno obžalovaného, Viťúz. Rýchlo som preletela obžalobu.

Opitý chlap sa pokúsil nožom zavraždiť kamaráta pre peniaze, ktorý si od neho pýtal to, čo mu požičal. Vraždu nedokonal a teraz sa bude smažiť v base.

Zamyslela som sa, a oči mi znova padli na spis Prekopcová. Priťahoval ma ako magnet, no zároveň ma odpudzoval ako špina. Napriek tomu sa vo mne po chvíli ozval silný vnútorný obhajca. Predstavila som si seba v súdnej sieni, kde sudca hromovým hlasom vyzýva: „Obhajoba, vyjadrite sa k podmienenému prepusteniu obvinenej.“

Zrazu som presne vedela, čo sa pokúsím dosiahnuť a ako. Áno, možno za cenu vlastnej obete, vlastného súkromia, pretože tento proces by som v súčasnej situácii sama nezvládla. Možno o pár rokov, ale teraz nie. Musím v sebe nájsť silu, postaviť obhajobu, pripraviť vyjadrenie a záverečnú reč, aj keď bude prechádzať cez moju hlavu, papier to znesie. Nie som si istá, či môj návrh advokát prijme, ale som si istá, že oslobodenie Prokopcovej bude realitou. Prečo?

Mala by som ju nenávidieť, ale to, čo cítim, nie je nenávisť. Tá pani je úbohá bytosť, ktorá nasmerovala náš život inam a ten svoj riadne skomplikovala. Akýkoľvek jej trest našu bolesť nezmierni a stratené nám nevráti. Jej dieťa si aj tak po celý život poniesie na sebe nápis, syn vrahyne. Nebude musieť byť v detskom domove a mama sa mu môže pokúsiť vrátiť aspoň kúsok z detstva. Touto nepriamou obhajobou bude moje osobné demonštrovanie sily obhajcu, ktorý neváha položiť aj sám seba na misky váh.

Ani som si nevšimla, ako mi ten ťažký balvan spadol z hrude. Pozrela som na hodiny a uvedomila si, že je najvyšší čas odísť. Zbalila som spis a vložila ho do tašky, aby som si doma mohla urobiť prehľad naštudovaním pôvodnej obžaloby a rozhodnutí. Bola som tak sústredená na obhajobu Prekopcovej, že som zabudla na svoj vlastný stav a hnev voči Marcelovi. Ten sa mi pripomenul až cestou domov v aute.